

مهندسی توسعه روستایی و مهاجرت معکوس

استعدادهای و امتیازات روستاها را جمع‌بندی و اینکه روستا استعداد زراعت (نوع کشت و زرع) باغداری، دامپروری، صنایع روستایی ... یا تلفیقی از موارد یاد شده را دارد، مشخص و اعلام نمایند.

گام نخست اجرایی

مشخص کردن امور زیربنایی و عمران روستا و امور اجتماعی، رفاهی و گردشگری اعم از آماده‌سازی زمین برای امور کشاورزی، دامی، صنایع تبدیلی و ... سردخانه، انبار همراه با زمان‌بندی، عمران روستایی برای جانمایی یا بازسازی و نوسازی مدارس، کلینیک، درمانگاه، بیمارستان یا ساخت مهمانپذیر یا رستوران نخستین گام اجرایی است. اینجاست که باید هر وزارتخانه‌ای با توجه به مأموریت و وظایف خود، بخشی از مسوولیت امور زیربنایی، عمرانی و اجتماعی را به عهده گیرد و تاریخ اجرا و تحویل آن را اعلام نماید.

گام بعدی

مشخص کردن میزان سرمایه‌گذاری، نحوه سرمایه‌گذاری، میزان سرمایه‌گذاری روستاییان، سهم سرمایه‌گذاری دولت، نحوه ورود بانکها در مشارکت با طرح‌های زودبازده همراه با زمان سنجی و توجیه اقتصادی نیز به عنوان گام بعدی مطرح است. فراموش نکنیم هدف اصلی مهندسی توسعه روستا در دو بخش خلاصه می‌شود:

(الف) برنامه‌ریزی برای زندگی بدون مشقت روستاییان همراه با تامین نیاز معمول (مایحتاج زندگی) و سپس تولید مازاد برای صدور به روستاها و شهرستانها با برنامه اصلاح ساختار تولید با استفاده از تکنولوژی و ابزار نوین و نحوه استفاده بهتر و بیشتر از منابع موجود و ترویج امر مبادله کالا در روستا.

(ب) ترویج فرهنگ زندگی سالم و کم دغدغه در روستاها و مهاجرت معکوس همراه با مسکن ارزان‌تر، اشتغال فراوان‌تر و اخلاقیات بهتر. چنانچه این مهم اجرایی شود، مسلمان در میان مدت با حضور دوباره روستاییان (فرزندان مهاجرت کرده، روستاییانی که برای کار به شهرها مراجعه و اینک بازنشسته شده‌اند و ...) زندگی و نشاط در روستاها موج می‌زند و در میان مدت، روستایی خود را باری بر دولت و اقتصاد تلقی نمی‌کند که همیشه منتظر یارانه، کمیته امداد و طرح شهید رجایی ... بماند.

از همه مهمتر اینکه عادت به فقر را از روستایی دور خواهیم کرد.

بحث‌های سرمقاله شماره‌های گذشته ماهنامه پیرامون برون‌رفت از وضعیت موجود روستاها (فرار سرمایه و فرار نیروی انسانی از روستا، تخریب و هدر رفت امکانات و منابع موجود و ...)، راه‌کارهای کارشناسی شده، ایجاد انگیزه و پذیرش روستاییان شهر زده و مهاجرت معکوس چاپ شده بود. انعکاس مطالب در استانداری‌ها، کارشناسان امور روستایی، امور مناطق محروم ریاست جمهوری و روابط عمومی ریاست جمهوری، کمک فکری فرهیختگان و صاحبان اندیشه در مجموع ما را بر آن داشت تا به طرح «مهندسی توسعه روستایی» بپردازیم.

از آنجا که کلیت موضوع توسعه روستایی، امور عمرانی و زیربنایی روستاها، امور اجتماعی، بهداشتی، ایجاد اشتغال و ... چه در عمل و چه در شعار مورد توجه دولتیان و بخش خصوصی قرار دارد، به نظر می‌رسد بهترین راه کار عملی برای مشاهده‌ی موضوع و احساس اینکه می‌توان روستا را به محلی برای زندگی، تولید، اشتغال، رفاه و شادی تبدیل کرد، انتخاب:

(الف) روستای پایلوت برای انجام یک مورد عمران و توسعه روستایی

(ب) تعیین گروه کارشناسان ذیربط برای بررسی امور روستای پایلوت و اجرای یک طرح کوتاه‌مدت ۶ ماهه و میان مدت (یکساله) می‌باشد. پیشنهاد می‌شود یکی از محرومترین روستاهای استان سیستان و بلوچستان، کردستان یا چهارمحال و بختیاری که در سه دهه‌ی پیش، جمعیتی قابل قبول داشته و اینک از نظر آمار جمعیتی، کاهش بسیاری یافته، انتخاب شود.

سپس با توجه به بافت آب و خاک و اقلیم روستا، نوع کشاورزی و صنایع دستی و امرار معاش سنتی آنها، نوع اشتغال و کسب و کار غالب در محل مشخص و براساس آن کارشناسان دارای علم و کار کشته و روحیه مثبت کاری و انگیزه‌های ملی دعوت شوند.

در آن صورت ضروری است کارشناسان از وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، آموزش روستایی، آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، صنایع تبدیلی و فرآوری، امور شوراهای وزارت کشور، صنایع دستی و روستایی و ... با سوابق مشخص کاری به ویژه سوابق کار در روستاها یا برای روستاها انتخاب شوند و اکیپ آنها به صورت حداقل ۱۵ روز در روستا برای نظارت بر اجرا و ۱۵ روز در شهر برای پیگیری امور در شهر در برنامه کوتاه مدت و میان مدت فعال شوند.

کارشناسان در برنامه‌ی کوتاه مدت و با تکیه بر آرشیوها، سوابق و مکتوبات، گفتگو با روستاییان و شواهد و واقعیت‌های موجود، بررسی